

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

25

10

22

L'AUDITORI

Yo-Yo Ma Kathryn Stott

Dvořák, Mendelssohn, Bloch i Piazzolla

Concert coproduït amb:

L'AUDITORI

www.bcnclassics.cat

Yo-Yo Ma, violoncel
Kathryn Stott, piano

25 d'octubre de 2022 a les 20h, a l'Auditori
Durada aproximada 120 minuts amb mitja part

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

Felix Mendelssohn (1809-1847)

Cançó sense paraules, op. 109

Traditional, *arranj. Stephen Hough*

Scarborough fair

Caroline Shaw (1982)

Shenandoah

Jean Sibelius (1865-1957)

Va ser un somni?, op. 37, núm. 4

Ernest Bloch (1880-1959)

From Jewish Life

Prayer

Supplication

Jewish Song

Antonín Dvořák (1841-1904)

Quatre peces romàntiques

Allegro moderato

Allegro maestoso

Allegro appassionato

Larghetto

Pausa 15 minuts

Errollyn Wallen (1958)

Dervish

César Camargo Mariano (1943), *arranj. Jorge Calandrelli*

Cristal

Violeta Parra (1917-1967), *arranj. Jorge Calandrelli*

Gracias a la vida

Astor Piazzolla (1921-1992), *arranj. Kathryn Stott*

Libertango

Astor Piazzolla (1921-1992)

Soledad

Astor Piazzolla (1921-1992)

Le Grand Tango

**Les obres agrupades s'interpretaran sense pausa*

Yo-Yo Ma

Violoncel

La vida i la carrera del violoncel·lista Yo-Yo Ma són testimoni de la seva permanent creença en el poder de la cultura per generar confiança i comprensió. Sigui interpretant obres noves o conegudes del repertori per a violoncel, col·laborant amb comunitats i institucions per explorar el paper de la cultura en la societat, o participant en formes musicals inesperades, Yo-Yo Ma s'esforça per fomentar connexions que estimulin la imaginació i reforcin la nostra humanitat.

Yo-Yo Ma va néixer el 1955 de pares xinesos que vivien a París, on va començar a estudiar violoncel amb el seu pare als quatre anys. A l'edat de set anys es va traslladar amb la seva família a Nova York, on va continuar els estudis de violoncel a la Juilliard School abans de cursar estudis d'arts liberals a la Universitat Harvard.

Yo-Yo Ma ha enregistrat més de cent àlbums, ha guanyat dinou premis Grammy i ha actuat davant nou presidents dels Estats Units, la darrera vegada amb motiu de la presa de possessió del president Joe Biden. Ha estat guardonat amb nombrosos premis: la Medalla Nacional de les Arts, la Medalla Presidencial de la Llibertat i els Kennedy Center Honors. És Missatger de la Pau de l'ONU des de 2006 i va ser reconegut com una de les cent persones més influents de 2020 per la revista Time.

L'àlbum més recent de Yo-Yo Ma és Beethoven for Three: Symphonies nos. 2 and 5, gravat amb el pianista Emanuel Ax i el violinista Leonidas Kavakos.

Kathryn Stott

Piano

Als cinc anys vaig fer amistat amb el piano vertical que hi havia a la nostra sala d'estar i als vuit vaig entrar en un internat per a músics joves, l'Escola Yehudi Menuhin. Durant els meus estudis en aquest centre, vaig rebre una forta influència de dos visitants ocasionals: Nadia Boulanger i Vlado Perlmutter. A ells dec la meva gran passió per la música francesa i per Fauré en particular, que continua sent l'amor musical de la meva vida.

Els estudis posteriors al Royal College of Music de Londres em van llançar bruscament a la vida professional a través del Concurs Internacional de Piano de Leeds. Quan, el 1978, per casualitat, vaig conèixer Yo-Yo Ma, va resultar ser un dels moments més afortunats de la meva vida. Des de 1985 hem gaudit d'una col·laboració que ens ha dirigit a molts llocs fascinants arreu del món i que ens ha fet viure aventures musicals amb músics que van compartir moltes de les seves pròpies tradicions amb nosaltres.

En l'actualitat gaudeixo del repte de la creativitat d'una manera diferent en aplegar molts músics una vegada a l'any en el meu paper de directora artística del Festival Australià de Música de Cambra. Treballar amb músics joves m'apassiona i actualment faig classes a l'Acadèmia de Música d'Oslo. També m'han compost música molt interessant i he gaudit d'una col·laboració especialment estreta amb el compositor Graham Fitkin.

Notes al programa

LA GRANDESA DE LA SENZILLESA

Un compositor coneix la seva obra de la mateixa manera que un llenyataire coneix un camí per on ha passat una vegada i una altra; l'oient, però, ha de fer el mateix esforç que si es trobés en un bosc i veïés una planta que no havia vist mai.

John Cage (Silence, 1961)

La gent no necessita música que no pugui entendre

Andréi A. Zhdánov (discurs, 1947)

Viatjar a través del subjectivisme i la introspecció en termes musicals podria suposar explorar totes les possibilitats artístiques amb un fi de plenitud expressiva; quelcom que ens convida, en un ampli món d'emocions, a reconquerir un passat preuat o aconseguir un futur meravellós. El penetrant pluralisme i els múltiples principis estètics de les obres que conformen aquest programa li atorguen un ampli caràcter simbòlic molt personal que troba el seu sentit en el que Julián Marías denomina aquesta inseparable però enemiga parella formada per l'atzar i la necessitat, entre la qual oscil·lem, governada per la més absoluta llibertat i que habita la nostra imaginació.

Amb un lirisme directe, de contorns clars i sense complicacions que anuncia l'època de Cazals o Raffaëli, de la similitud entre el traç del pinzell i de la línia de la melodia, de la llum i del color, la «Cançó sense paraules, op. 109» de Felix Mendelssohn va ser composta poc abans de l'inici d'un estat d'ànim que ell mateix va definir com a «gris sobre gris». Enllaça amb la projecció poètica de la tradicional «Scarborough fair», agent de conversa reflexiva de característics ressons medievals i que, juntament amb les harmonies seductores del folklore americà de principis del segle XIX de «Shenandoah», que la compositora Caroline Shaw va recrear per a tots dos intèrprets —tal com explica la pianista Kathryn Stott—, evoca la profunditat i la imperfecció humanes amb els seus jocs de tensions i l'allunyament de tots els models.

Quan Jean Sibelius va lliurar «Va ser un somni? núm. 4, op. 37» a la seva

dedicatària, la soprano Ida Ekman, li va dir: «Vet aquí la meva cançó més bella». Composta per a veu sobre un text del poeta Josef Julius Wecksell, hi empra el suec, llengua que utilitza en molt poques del seu gairebé centenar de cançons. Amb un to intimista i d'enyorança per un antic amor perdut i no recordat —«Estàvem realment enamorats o m'ho vaig imaginar?»—, la resposta es descobreix i revela dins del mateix text de la cançó —«Amaga aquest record en el teu cor, va ser el teu millor somni». Així, l'evocada tristesa del moment present ens prepara per a les enigmàtiques i molt personals tres pàgines que conformen *From Jewish life* d'Ernest Bloch, qui va dedicar la seva coneguda *Méditation hébraïque* al seu amic Pau Casals. Sota els títols de «Prayer», «Supplication» i «Jewish Song» i considerant que «l'important és escriure música sincera», les va dedicar al també violoncel·lista Hans Kindler, qui el 1917 havia estrenat *Schelomo: Rhapsodie Hébraïque* al Carnegie Hall. Bloch hi explota la mímica, el gest musical que dona forma als aspectes més fugaços de la vida, i alhora les converteix en testimonis d'allò perdurable. S'hi poden aplicar, per què no, aquestes evocadores paraules de Juan José Millás sobre la literatura, perquè aquí troben la seva coherència musical: «Una batalla silenciosa en la qual un ha de guanyar o de perdre, pam a pam, un territori que no és seu amb armes que no li pertanyen». Bloch, amb el seu interès en l'ànima i l'enigma de la paraula bíblica —«[amb] la desesperació de l'Eclesiastès i la pena i immensitat del Llibre de Job, escolto la meua veu interna, insistent, que sembla venir de lluny... i ho transcric»— i a través de línies melòdiques declamatòries, èmfasis en certs intervals i recolzat fins i tot en harmonies impressionistes, aconsegueix una atmosfera de gran exotisme que permet també la creació d'un estat contemplatiu.

Tota una oportunitat per a la retòrica que comparteix amb les Quatre peces romàntiques d'Antonín Dvorák, d'una gran delicadesa pastoral i qualitats plenament vocals amb trets de la influència harmònica bohèmia. Quan l'editor Simrock esperava el quartet amb piano que li havia encarregat, en va rebre un de titulat *Terzetto, op. 74*, per a dos violins i viola. Dvorák l'havia compost amb la intenció d'interpretar-lo juntament amb el seu amic Jan Pelikán, violinista de l'Orquestra del Teatre Nacional de Praga, i el seu alumne Josef Kruis, un estudiant de Química que vivia al mateix edifici que la família del compositor. Kruis va trobar la seva part massa difícil i Dvorák va preparar un nou trio en quatre moviments. Tal com va referir a l'editor Simrock: «Estic escrivint petites bagatel·les per a dos violins i viola [...] Gaudeixo tant com si estigués escrivint una simfonia. Hi tens res a dir...? Són per a aficionats, però Beethoven i Schumann també s'expressaven —i de quina manera— amb tanta senzillesa». Posteriorment les va arranjar per a violí

i piano amb modificacions menors que Simrock va publicar tal com es coneixen avui dia. Dvorák va assignar els títols de «Cavatina, «Capriccio», «Romance» i «Elégie (Ballade)» als quatre moviments originals, que es van estrenar el 30 de març de 1887 amb el mateix compositor al piano. La versió inicial del trio que va reservar per a la interpretació domèstica es va publicar pòstumament el 1945 sota el títol de *Miniatures op. 75 A*.

A *Dervish*, Errollyn Wallen tracta de crear l'atmosfera d'adoració i intens estat de trànsit de la qual procedeix aquesta dansa sufí. Amb la fascinació que pot provocar el misteri, des de l'abducció fins a la devoció immòbil, en la qual, contràriament al mite popular, no existeix el desenfrenament hedonista, ens condueix a «Cristal», de César Camargo Mariano, que ens recorda que no acaba mai aquest diàleg, aquesta conversa a manera de tribut a la riquesa de la gent i les cultures en el marc d'aquest tauler de la diversitat que habita entre la tradició i la modernitat.

La força, la feblesa, la pena, l'alegria, el buit i la plenitud, entre tants altres estats d'ànim tan humans, tenen el seu lloc en aquest intens cant d'amor i d'existència en tota la seva esplendor i compliment que és «Gracias a la vida» de la xilena Violeta Parra, qui, precisament, es va llevar la seva poc després d'escriure la cançó. El bandoneonista Astor Piazzolla, alumne de Nadia Boulanger a París i d'Alberto Ginastera a Buenos Aires, juntament amb Aníbal Troilo va crear un llenguatge únic per al tango i va copsar de manera natural l'essència de la música popular i la seva subseqüent reestructuració mentre explorava les formes i els gèneres de les tradicions musicals més sofisticades. Era l'època de Miles Davis, Ornette Coleman i Charles Mingus, en la qual va construir el seu propi univers musical obert a la improvisació, com a «Libertango», amb el qual insisteix en la ruptura del format i de la concepció del tango tradicional, que tantes animadversions li va causar durant tota la seva trajectòria (els seus detractors s'hi referien com a «l'assassí del tango»). El poeta uruguaià Horacio Ferrer —autor de la lletra de la considerada referència en l'evolució del tango-cançó, «Balada para un loco», guardonada amb el segon premi al primer Latin American Festival Song and Dance el 1969, del qual ningú no recorda el guanyador— també va escriure un text per ser recitat sobre aquest tango apel·lant a aquesta anhelada llibertat «hasta el dolor y hasta la soledad». «Soledad» és el títol homònim de la pàgina que, entre el dolor i el consol, precedeix el «El gran tango», originalment escrit per a violoncel i piano i dedicat a Mstislav Rostropóvitx, qui no la va tocar fins al 1990, vuit anys després de la seva composició. En l'assaig, i al costat del dedicatari i del compositor, hi era

present el mateix Yo-Yo Ma, qui apunta que Rostropóvitx hi va fer alguns canvis amb l'aprovació de Piazzolla.

Es conforma, així, un programa en el qual tècnica i ànima es troben i en el qual l'aspecte mecànic no se separa de l'espiritual en cap moment. Música per a la ment i el cor, fruit del veritable ofici i de la intuïció, de l'exuberància i de l'irresistible encant que poden assumir-se com a exemples que demostren la facultat d'una artesanía consumada i en la qual les formes i estructures més breus també disposen de la destresa per unir un llenguatge més seriós i un altre de més popular amb criteri, sensibilitat i coneixement. I és que, en el món en què vivim, cada vegada més complex, incert, canviant i desafiador, aquestes pàgines ens conviden a buscar aquesta meta imaginària a la qual es va referir el poeta Novalis quan considerava la música fora de tota concreció lingüística i fins i tot conceptual. Música que ens descobreix un món psicològic infinit, en general ombrívol i melancòlic, en constant conflicte però que alhora suposa una suggeridora crida a l'observació i a l'aprenentatge, que, actualitzant i adaptant les paraules de Pablo Neruda, ens fa feliços «pels quatre costats del cor, caminant, dormint o escrivint». A nosaltres, avui, aquesta tarda i aquí, escoltant.

María del Ser

Perquè
vols

vibrar **d'emoció**
amb tots els sentits

LA VANGUARDIA

Egass
barcelona

Joies amb essència

CUINA OBERTA tots els dies de 13h a 00h

**RESTAURANT OFICIAL DEL
BCNCLÀSSICS**

VINE A SOPAR AMB LA TEVA ENTRADA DEL

CONCERT I ET CONVIDEM A UNA COPA DE CAVA

Passeig Isabel II, 14
08003 Barcelona

@7Portes

www.7portes.com

reserves@7portes.com
Tlf. 93 319 30 33

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

Abona't
a la nova
temporada
#tornalapassió

Entrades i
abonaments
bcnclassics.cat
Tel 93 342 61 75

@bcnclassics

Propers Concerts

08.11.22

L'AUDITORI

Rèquiem de Verdi

Cor i Orquestra Simfònica de Milà
Claus Peter Flor

28.11.22

PALAU DE
LA MÚSICA

Zubin Mehta

Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera

14.12.22

L'AUDITORI

**Yuja Wang
Philharmonia Orchestra
Santtu-Matias Rouvali**

Rakhmàninov i Txaikovski

17.02.23

PALAU DE
LA MÚSICA

Evgeni Kissin

Bach, Mozart, Debussy i Rakhmàninov

24.03.23

PALAU DE
LA MÚSICA

Scheherezade

Denis Kozhukhin
Orquestra Simfònica de la Ràdio de Frankfurt
Alain Altinoglu

13.04.23

L'AUDITORI

**Concierto de Aranjuez
i Bolero de Ravel**

Pablo Sáinz-Villegas
Orquestra Nacional Belga
Josep Vicent

31.05.23

PALAU DE
LA MÚSICA

**La Júpiter de Mozart
i l'Heroica de Beethoven**

Orchestre des Champs-Élysées
Philippe Herreweghe

07.06.23

PALAU DE
LA MÚSICA

**Les quatre estacions
de Verdi i Vivaldi**

I musici

Cicle BCN Clàssics 22/23

Organitzen:

IBERMÚSICA

L'AUDITORI

Amb el suport de:

Col·laboren:

Mitjans oficials:

Cat *M*úsica

LA VANGUARDIA

WOMAN *magazine*

Troba'ns a:

Enamorats, 35
08013 Barcelona

www.bcnclassics.cat
contacte@bcnclassics.cat
93 342 61 75

@bcnclassics

GAUDIM LA MÚSICA EN SILENCI

MOLTES GRÀCIES!